

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

v letošním roce si Nedvězí připomíná 700 let od doby, kdy bylo poprvé zaznamenáno písmem jméno osady rozkládající se podél břehu Rokytky. Již delší dobu uveřejňujeme na stránkách Nedvězského žurnálu záznamy z publikace Paměti obce Nedvězí v okresu Říčanském,

kteřou v roce 1884 vydali Edward a Václav Hübnerovi. Historické téma jsme v tomto čísle více rozvinuli a v příštím budeme pokračovat. Možná si oba výtisky uchováte pro své potomky a ti si jednou rádi přečtou o minulých dobách. Víte třeba, že již na konci 19. století jsme tu měli první místní „sponzory“? Přispívali na sešity a učebnice chudým dětem, kupovali škole učební pomůcky, mapy, knihy. Učili děti lásce k přírodě, součástí školních slavností bylo vysazování stromů i výchova k finanční gramotnosti. Co to dnes připomenout úředníkům z ministerstva školství, kteří se občas tváří, že „objevili Ameriku“?

Také v minulosti naší obce se odrážejí světové dějiny. V den svatého Václava to bylo 129 let, kdy se začalo vyučovat ve zdejší nové dvoutřídní škole. Ve školní kronice popisují vznik republiky, který jsme si připomněli před nedávnem. Následuje Den válečných veteránů, vzpomínka na padlé v první i druhé světové válce. A hned v roce 1914 padlo několik mladých mužů z naší obce ve válce, kterou nerozpoutali, ale do které museli narukovat. Jak je vidět, nemusíme znát historii celého světa – i na dějinách malé obce se můžeme poučit, jak si vytvořit společně hezké místo k životu. A především, jak nezapomenout na minulost, protože poučení dějinami si můžeme více vážit současnosti a lépe stavět svou budoucnost.

Vlastimil Vilímec
starosta

146) 1313, 29. června, v Praze

Rychtář Wolflin a konšelé města pražského Wolfram, syn zesnulého Menharda, Menhard z Rokycan, Wolfram ze Strassburgu, Mikuláš Hilprandův, Konrád z Litoměřic, Mikuláš Gevnaher, Albert Stuko, Sypot z Benešova, Dětmár, Dytlin Waczinger, Gunter z Hory, Petr Glas, kupec Albert a pekař Dytlin dosvědčují pronájem polí vyšehradského kostela v Hájku měšťanovi města pražského Mertlinovi. – Budiž známo atd. „že čestný muž Mertlin, syn zesnulého Martina z Chebu, náš spoluměšťan, si pronajal a obdržel podle emfyteutického práva, které se lidovým jazykem nazývá purkrecht, od důstojných mužů pana probošta Petra, děkana Jindřicha, kustoda Rycholfa a od celé kapituly vyšehradského kostela jejich pole v Hájku, která zčásti náležejí k prebendě pana Konráda, jejich spolukanovníka, a zčásti ke kapitulinímu statku v Medwesi, a že on sám i jeho dědicové mají právo je navěky držet a vlastnit za podmínek a ustanovení, která dále následují: Mertlin a všichni, kdož po něm budou následovat (v tomto nájemním vztahu), budou mít za jakýchkoli okolností povinnost ročně platit tři a půl kopy pražských grošů nebo v případě obměny mince takové množství stříbra, které hodnotě těchto kop (dnes) odpovídá. Polovina bude splatná vždy o svátku svatého Jiří a polovina o svátku svatého Havla. Tomu, kdo bude držet prebendu spolukanovníka pana Konráda, z této částky připadne jedna kopa a zbytek správci statku v Medwesi, ať to bude v budoucnosti kdokoliv. Tato povinnost není zrušitelná pod žádnou záminkou. A pokud snad Mertlin nebo jeho dědicové a nástupci nesplatí o jakémkoli termínu uvedený obnos a zůstanou jej dlužni po patnáct následujících dní, budou zavázáni zaplatit Vyšehradské kapitule jako pokutu dvě kopy pražských grošů. A pokud nezaplatí dlužnou částku a uvedenou pokutu po dalších patnáct dnů, páni vyšehradští kanovníci budou mít možnost vzít si podle vlastního uvážení a s pomocí kohokoli jako zástavu všechny movité i nemovité věci nalezené v jejich dvoře ve Velkém Dubči. A pokud dlužný obnos a pokuta nebudou zaplacené po dalších patnáct dnů, případně uvedený dvorec v Dubči se vším vybavením a majetkem a se všemi vlastnickými právy Vyšehradské kapitule a její páni kanovníci s ní budou moci nakládat jako se svým vlastnictvím, a jak se jim zlíbí. Dáno a zapsáno v Praze léta Páně 1313, 29. června.

Originál je uložen v archivu
Vyšehradské kapituly.

Nedvězí v číslech a statistikách

Základní údaje o Nedvězí

Rozloha:	381 ha
Nadmořská výška:	od 305 do 360 m. n. m.
Počet obyvatel:	286
Průměrný věk obyvatel:	41,3 roku
Věk nejstaršího obyvatele:	90 let (muž)
Věk nejmladšího obyvatele:	0 (žena)
Hustota zalidnění:	76 obyvatel/km ²
Počet podnikatelských subjektů:	145
	z toho 82 živnostníků, 2 rolníci a zemědělské podnikatelé, 46 obchodních společností a 10 ostatních (sdružení, spolky aj.)

Kolik nás žilo a žije v Nedvězí

Podle sčítání lidu k 31. 12. 1890 bylo v Nedvězí 41 domů, z toho 40 obydlených. Počet obyvatel byl 288, z toho 135 mužů a 153 žen. Nejstarším obyvatelem obce byl František Rada (81 let). V domácnostech se chovala tato domácí zvířata: 58 koní, 212 hovězího dobytka, 50 koz a 27 oslů.

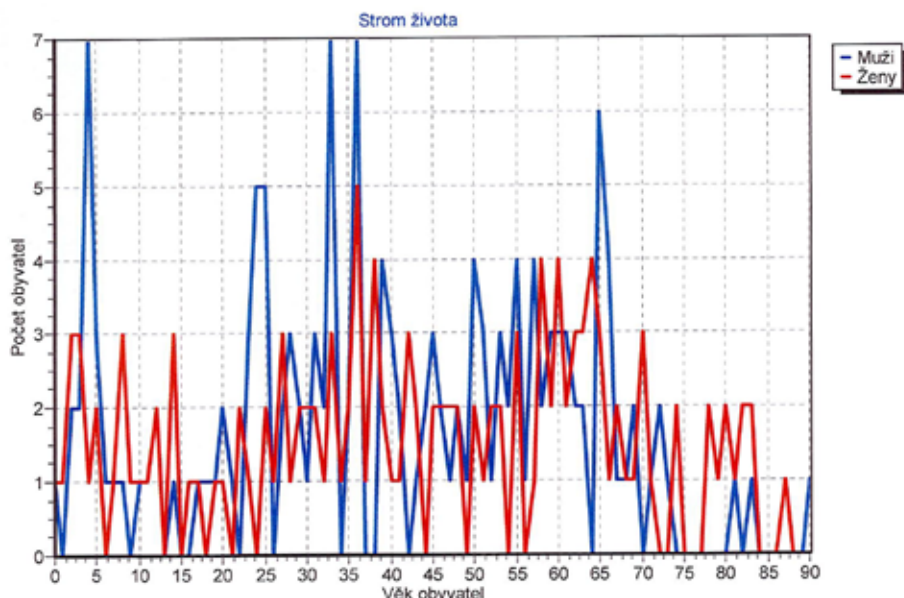
O deset let později přibýlo 5 domů, počet obyvatel zůstal zachován. Nejstarší obyvatečkou obce byla Anna Rathouská ve věku 82 let. Zajímavě se změnil počet domácích zvířat – nebo se spíše počítala i ta malá, takže v obci bylo 49 koní, 251 hovězího dobytka, 53 prasat, 719 slepic, 88 hus, 5 kachen, 6 koz, 3 krůty a 10 oslů.

V téže době, tj. v roce 1900, chodilo do zdejší základní školy 107 dětí, z toho 52 chlapců a 55 dívek. Počet dětí navštěvujících školu se v dalších letech držel zhruba na stejné úrovni. Větší pokles byl zaznamenán až v období 2. světové války, kdy školu například ve školním roce 1940/41 navštěvovalo 69 dětí, z toho 34 chlapců a 35 dívek, což svědčilo o celkovém poklesu obyvatel obce. V poválečných letech počet obyvatel pomalu rostl, největší nárůst obyvatel byl zaznamenán v posledních třiceti pěti letech, jak to uvádí následující tabulka.

Statistika počtu obyvatel obce Nedvězí od roku 1950 do roku 2013

Rok	Celkem obyvatel	Muži	Ženy
1950	170	76	94
1960	172	76	96
1970	174	78	96
1980	190	85	105
1990	227	102	125
2000	249	117	132
2013 (k29.10.)	286	151	135

V současné době žije v Nedvězí 286 obyvatel. Z toho je 151 mužů a 135 žen. Nejstaršímu obyvatele Nedvězí je 90 let, nejmladší obyvatele je necelý rok. Graf Strom života názorně ukazuje stávající věkové složení našich obyvatel.

Ze školní kroniky

O dávných dobách se na stránkách Nedvězského žurnálu píše pravidelně. Nyní jsme nahlédli do školní kroniky, která popisuje školní události od založení školy až do roku 1946.

Počátky dějin školy nedvězské

Před rokem 1858 se nedvězští obyvatelé usnesli na postavení školy v Nedvězí. Dosud musely děti docházet do Uhříněvsi, ale cesta byla zvláště pro malé děti velmi obtížná. Nejprve byl postaven obecní domek, v němž se vyučovalo. Řídící učitel o tom v kronice zaznamenal: „Budova jest nízká, 16 metrů dlouhá, 3 metry vysoká a 9,5 metru široká. Stojí uprostřed obce, čelem k západu. Sestává z jedné učebné světnice na severní straně, dále z jednoho pokoje a kuchyně.“

3. dubna 1884 byl položen základní kámen ke stavbě nové dvoutřídní školy a 28. 9. 1884 byla nová budova vysvěcena. Slavnostní den je v kronice zapsán takto:

„Svátek sv. Václava byl na málo místech letos tak slavným, tak památným způsobem slaven, jako v Nedvězí. Vždyť světila se zde nová, dvoutřídní školní budova. Již 27. září počala obec bráti na se slavnostní háv, některé domy se okrášlovaly chvojí a prapory barev národních. Z nové školy vlály prapory zvláště mohutné, zdobily ji pletence chvojové a nápis z květin uměle vyrobený: Bohu a vlasti! Mile vyjímala se v odění tom budova tato bez toho i jinak sličná, jakoby nevěsta přichystaná k slavnostnímu aktu svatebnímu. Večer otřásaly vzduchem mocné výstřely z hmoždířů. Zvláště pak se vyjímalo osvětlení celé obce, kde rozproudil se ruch, jakého tu dosud sotva kdy bylo. Nemalej dojem každého uchvacoval umělý ohňostroj kolem květné zahrady pana Václava Hübnerna č. 1... Na sv. Václava scházela se školní mládež, místní školní rada s předsedou panem Václavem Škorpilem v čele, obecní zastupitelství a pozvaní hosté u staré školní budovy, odkud pak v tom samém pořádku se šlo v průvodu špalírem hasičů ke kříži uprostřed obce, kde měl pan děkan přiměřenou řeč k mládeži a občanům. Odtud se šlo v průvodu k nové školní budově, kde vykonal p. děkan přiměřené modlitby, načež budovu ve všech prostorách vysvětil. Když pak sličné děvčátko Božena Hübnerova č. 6 předneslo příležitostnou báseň, provoláno Jeho Veličenstvu císaři Pánu, za jehož panování školství tak utěšeně vzkvétá, třikrát sláva. Nato se dostalo školní mládeži poučení správcem

školy Frant. Havránkem, jakým způsobem odměniti se milovaným p. rodičům, slavné místní školní radě a všem ctěným občanům, kteří pro ně nelitovali tak velkého nákladu, starosti, práce a snahy. Konečně zapěl spolek Jablonský z Řičan krásnou slavnostní kantátu.“

Rozvoj

Škola získávala školní pomůcky, z nichž některé svědčí i o pokroku ve vyučovací metodách. V r. 1889 mladší školní učitel daroval škole model potápěcího zvonu vyrobený z plechu. Pravidelně škola získávala dary i od školské správy i od místních občanů, například učebnice pro chudé děti, preparovaná zvířata, sešity, obrazy, mapy, zahradní náčiní, zkumavky.

Škola byla také postupně modernizována. V r. 1904 byla do tříd zakoupena umývadla a konvice na vodu, kalamáře, školní zvonek a na školu byl dán nápis Škola a motto V práci a vědění jest naše spasení. Kolem školy byl zřízen školní park a květinářská zahrada. Vztah k přírodě byl dětem vštěpován školou velmi přirozeně. V kronice se o tom můžeme přesvědčit: „Ku zvýšení lásky ke stromoví pořádána byla dne 8. dubna 1912 stromková slavnost, při které vysazeno žáky v obecním sadě 6 třešní. Děti nesly ozdobené stromky za zpěvu písní od školy do sadu, při sázení děti recitovaly básničky a slavnost byla zakončena zpěvem hymny.“

Je zajímavé, že v kronice nalezneme také důkazy výchovy k finanční gramotnosti: „Jako v předešlých letech také i v tomto povzbuzována mládež ku spořivosti. Ušetřilo 11 žáků 37 K 20 h. Dvěma opatřeními střadanky, které dle potřeby budou otevřeny, aby úspory byly zaneseny do spořitelních knížek.“

Školní rok 1913/4

Kronika uvádí: „Následník trůnu, Jeho Výsost p. arcivévoda František Ferdinand byl s nejjasnější svou choťí paní velkovévodkyní z Hohenbergu úkladně zavražděn dne 28. června 1914 v Sarajevu. Při projíždě městem vrhl srbský typograf Gabrinovič z Trebinje pumu proti automobilu, v němž vznešené manželé jeli. Puma ta minula se cíle a poranila ně-

ké osoby z průvodu. Vzdor tomu bylo v jízdě pokračováno, při níž o čtvrt hodiny později jiný fanatik, chorvatský student Princip z Grabova výstřely z browningu zasáhl pana arcivévodu do krku a nejjasnější jeho choť do života, oba usmrtiv. Tím rázem zničeno rodinné štěstí a tři dívky, Žofie 13letá, Maxmilián 12letý a Arnošt 10letý učiněny sirotky, zbaveny milovaných rodičů, s nimiž ještě před málo dny prožívaly blažené dny mládí na zámku Konopišti u Benešova.“ Další školní rok začal „ve hluku světové války“. V žácích se měla dle nařízení pěstovat náklonnost k vojsku, žákyňe pletly vojákům rukavice, malé děti tvořily cupaninu pro Červený kříž. Také však přišlo nařízení, aby učitelé neposuzovali přísně zameškání školy dětmi, jejichž otec je ve válce. Přicházejí nařízení uspořádat s pomocí žáků sbírku vlny, kaučuku a kovů, probíhají finanční sbírky. Postupně jsou zakazovány jakékoli národnostní projevy. Učitelé museli předkládat vedení školy témata písemných prací, aby jejich obsah byl loajální s politikou císařského domu, z užívání byly vylučovány knihy s českou tematikou.

Zápis o počátku války: „Neústupností Srbska oproti žádanému odčinění příčin děsného dramatu sarajevského vyvolána válka se Srbskem, ze které povstala válka světová. Vyhlášení částečné mobilizace dne 26. července a vypovězení války Srbsku dne 28. srpna 1914 způsobilo v obci naší nezvyklý ruch. Zástupy občanů před vyvěšenými vyhláškami rozmlouvaly klidně o nastávajících událostech, majíce pevnou důvěru, že se podaří statečně naší armádě ztrestati drzého nepřítele v krátkém čase. Bohužel, nestalo se tak, neboť nepřátelských států rychle přibývalo tak že do července 1915 byla říše naše nucena vésti 5 válek a bylo třeba povolávat stále nové mužstvo. Válka vyžádala si nejednu oběť na životech bývalých žáků zdejší školy, padli jako hrdinové na poli cti a nebylo jim dopřáno odpočívati v rodné půdě.“

Pokračování příště

*Zpracovala: Jindra Svitáková
Zdroj: Dějiny školy obce Nedvězí,
Státní oblastní archiv Praha-východ*

Nedvězí v 18. a 19. století

Povinnosti k vrchnosti

Ze zápisů poznáváme, že povinnosti k vrchnosti byly toho času dosti veliké. Uvažujíc na příklad o robotě potažní, která konala se při větším hospodářství týdně 3 dni se 4 koňmi a trvala po celý rok, shledáváme, že rolníkovi strávití bylo polovičku času s potahem na panských polích a nedívíme se pak, že vlastních rolí zanedbával. Často neurčovalo se ani, který den na panském a kdy sobě pracovati může a tak měl býti stále na zavolání. Nejhubře bývalo ve žních. Známe to dobře, jak tu zvláště v roce deštivém těžko bývá vyhověti, aby z úrody nic se nepokazilo, a v dobách tehdejších celá úroda zůstavena byla náhodě. Hospodář měl ovšem týdně po 4 dni potah doma, ale často právě v ty dny nebyl mu pro nepohodu k platnosti. Značným břemenem byla zároveň robotu pěší. V nejpilnějším čase posílal rolník denně dvě osoby na práci panskou a vedle toho dvakrát týdně jezdil sám s čeledínem na robotu jízdní.

Takto odešly z domu čtyři osoby. Kdo měl v ty dny doma pracovati? Ani ve větším hospodářství neměl rolník tolik příjmů, aby byl mohl držeti větší počet stálé čeledi nebo najímati nádeníky. Staří hospodáři dobře pamatují, že ještě v tomto století bývalo čeládky v obci velmi málo a všecku práci že vykonávali členové rodiny. Mnohá léta byla vedle toho ještě neúrodná a nebudiž nám divno, že rolník nemaje, čím by vlastní rodiny uživil, utíkal tajně z gruntu, aby ušel povinností, jež mu i v takových létech vrchnost bez milosrdenství ukládala. Úředníci, zhusta dosti nesvědomití, neohlíželi se po tom, může-li poddaný robotu zastati a doháněti jej k tomu mocí. Nemohouce nelidského jednání déle snášeti, vzbouřili se rolníci v obcích zdejších dvakrát v tomto století, ale pokaždé ku vlastní škodě; neboť byli za to trestáni žalářem i pokutami.

Takto trvala robotu až do r. 1848, kdež na říšském sněmu poddanost i veškeré roboty jednohlasně zrušeny a snesení toto patentem ze dne 4. března 1849 potvrzeno bylo. Na místě roboty ustanovena peněžitá náhrada, kterou

rolníci vrchnosti ve 20 letech i s úroky zaplatili. Podobně vykoupen i desátek a rozličné dávky, jež rolníci, jak jsme z listin seznali, odváděli farářů Uhříněveskému.

Tak zproštěn rolník všelikého břemene, jež po staletí jej tížilo a navrácena mu práva, kterých tak dlouho se domáhal. Duch jeho probudil se z hlubokého spánku, poznáváje svoji důstojnost shledával, že všecko budoucí snažení jen jemu bude k užitku. Proto s chutí chopil se práce, napravoval, kde co bylo zameškáno, počal přemýšleti, jak práce jeho dala by se usnadniti a hospodářství zvelebiti. Výsledek zkoumání toho korunován byl úžasným pokrokem, jaký za nejnovější doby v hospodářství shledáváme.

Organizace vrchnostenské kanceláře

Než rozloučíme se s robotou, podíváme se ještě na vrchnostenskou kancelář. Nejvyšším úředníkem byl tam hospodářský ředitel, jemuž později říkali vrchní; vedle něho důchodní měl na starosti pokladnu, příjmy a vydání. Ředitel míval příručího (adjunkta), jenž nazýván pojezdým a obstarával všechny právní záležitosti v osadách okolních.

Mimo to byl obroční co správce sýpek a v Uhříněvsi také purkrabí, správce zámku. Od r. 1784 učiněna poněkud přítrž libovůli úředníků vrchnostenských tím, že soudní záležitosti nevykonávala kterákoli ze jmenovaných osob, ale byl k tomu ustanoven zvláštní úředník znalý práv, kterému říkali justiciar. Ten byl zkoušen u appellačního soudu Pražského a nepodléhal ani vrchnosti ani ostatním úředníkům; zároveň vydány jsou předpisy, jimiž bylo se mu řídit. Kromě toho přijímání podle potřeby písaři, kterým říkalo se posměšně pan Franc, jelikož je úředníci pouze křestním jménem volávali. Konečně nesmíme zapomenouti na vrátného a dráby, s nimiž poddaní při nejmenším provinění často do velmi nepříjemného přicházeli styku.

Ve vesnicích bývali od dávných dob rychtářové a konšelové. Rychtářům propůjčována v dřívějších stoletích

jistá práva, ale v posledních dobách byli pouhými vykonavateli nařízení vrchnostenských starajíc se v obci o pořádek. Jim ku pomoci ustanovováni konšelé: obyčejně dva. Až do roku 1848 neměli nižádného účastenství v pravomocnosti veřejné; nebyli také od občanů voleni, nýbrž úřadem ustanovováni. V obci samé však používající vážnosti urovnali mnohé spory mezi občany a pokoj zjednávali při výtržnostech v hospodářích i jině povstalých. Co odznak hodnosti své měl rychtář tak zvané právo, krátkou silnou hůl pletenou z řeménků, která měla 4 centimetry v průměru a bývala asi 60 centimetrů dlouhá. Mívala často rozličné ozdoby. Při schůzích měl rychtář právo vedle sebe na stole přes celé jednání. Jakmile při výtržnostech ukázal právo, ihned byl pořádek a pokoj zjednan, a kdo by byl neuposlechl, toho potrestali na kanceláři vrchnostenské.

Nařízení posílali rychtáři Nedvězští napsané na úzkém pruhu papíru, který byl přivázán nití na černém dřevěném válečku asi 40 cm dlouhém, na obou koncích zakulaceném a vyřezávaném, jemuž říkalo se všeobecně palička. Jména rychtářů na listinách gruntovních málo přicházela, a protož nemožno vypátrati, kteří občané na začátku století 18. hodnost tuto zastávali. Shledali jsme toliko, že od roku 1750 následovali po sobě tímto postupem: Matěj Stárek z čp. 7 do roku 1770, Jan Stárek z čp. 10 v roce 1791, Václav Stárek z čp. 5 v r. 1792, Jan Rathouský z čp. 1 do roku 1798, Frant. Zindulka z čp. 3 do r. 1801, Josef Zindulka z čp. 9 do r. 1803, Matěj Stárek z čp. 7 v roce 1817, Matěj Rathouský z čp. 2 do roku 1835, Josef Rathouský z čp. 8 do roku 1837, Václav Rathouský z čp. 13 do roku 1848. Teprve od r. 1848 dostalo se obcím jisté samosprávy a zastupitelstvo voleno pak od občanů.

Polní hospodářství

Zimničná píle a touha po využitkování každé věci k prospěchu lidstva nastala i v rolnictví a výsledky její jsou skvělé. Co tu vynalezeno rozličných strojů a nástrojů hospodářských, o nichž ješ-

tě před 20 roky nebylo zdání! A všechny stále se zdokonalují, tak že navštěvující výstavy hospodářské pokaždé s podivením hledíme na množství věcí zcela nových, jichž jsme dosud nepoznali. Snaživí rolníci všech těchto novot si všimají a o prospěšnosti jejich všemožně se přesvědčují.

Také počalo pěstování plodin nových. Ku konci století předešlého počala se u nás sázeti zemčata. Domovem této plodiny jest Amerika, odkud ku konci století 16. do Anglie a Španěl přivezeny byly, avšak pěstovaly se jen co zvláštnost. Do Čech přinesli je roku 1631 irští čili hibernští Františkáni, ale lidé jim dlouho nepřivykali. Až ve válkách pruských v druhé polovici století 18. pěstovali zemčata obyvatelé severních Čech dostávající je z Pruska čili Braniborska, od čehož pochází název brambory. V středních Čechách sázeli je rolníci takřka z přinucení a krmili jimi vepřový dobytek. Až v letech 1771 a 1772 z bídy vděčně sáhl k nenáviděným zemákům a seznal, jak veliké křivdy jim činil. Od těch dob lidé nepoznali již nikdy takové bídy a hladu jako předtím.

Od r. 1820 počalo u nás setí jetele, řepka pěstovala se od r. 1836. Hospodářská rostlina, která u nás již naprosto vymizela, jest len. Ještě na počátku tohoto století sívali jej skoro všichni hospodáři zdejší; zejména v zimní době velmi pilně se přádalo, ale později v jednotlivých rodinách tato práce více a více zanedbávána, až konečně úplně zanikla.

Od r. 1867 pěstuje se zde cukrovka ve velikém množství a dodává se hlavně do spolkového cukrovaru v Uhříněvsi. První cukrovary v Čechách povstaly následkem zdražení cukru třtinového již r. 1803 a zřízeno jich v 11 létech 26.

Jako pozemků orných, tak i zahrad rolníci více si všimají a vysazují tam mnohé ušlechtilé druhy stromů ovocných, a také pokud možno i kolem polí svých sázejí hlavně švestky, které málo stíní a u nás velmi dobře se daří. Obecním nákladem vysázeno na stráních a jiných příhodných místech od r. 1861 přes 900 stromků višňových a švestkových a u vysazování ještě pořád se pokračuje, tak že dojde zajistě

co nejdříve i na ostatní holé stráně při obci zdejší. Za našich dob již ve škole vštěpuje se dětem láska ku stromoví a učí se tam, jak stromy ovocné možno s prospěchem pěstovati a rozličným způsobem šlechtiti. Před několika roky zařízen ve škole zdejší dětský spolek k ochraně ptactva, který neměl sice dlouhého trvání, ale tu dobrou památku po sobě pozůstavil, že děti nekazí od těch dob mláďat ptačích.

Pohromy

Při veškeré péči o hospodářství bylo rolníkům zdejším zakusiti mnohých pohrom, které je často ve veliké míře poškodily. R. 1827 postihlo obec zdejší silné krupobití, při němž padaly kroupy jako slepičí vejce veliké, ale bylo to ku konci žní, takže jen ovsy a vikve zastihly. R. 1872 způsobily kroupy opět značné škody; tenkrát přišly již v dubnu, a tak jimi utrpěly nejvíce řepky a žita. Od té doby bylo skoro každý rok nějaké malé krupobití až do r. 1880. V tom roce byla více než polovička úrody krupobitím zničena. Až do r. 1856 byla velmi často mokrá léta, tak že tím mnoho obilí vyhylo. Od r. 1857 až 1865 byla skoro samá suchá léta. V r. 1865 po celé léto nepršelo, až konečně dne 11. srpna spustil se takový liják, že z toho povstala veliká povodeň a všecka luka zaplavila. Roku následujícího hlavně jarní mrazy úrodu poškodily. Zato rok 1867 mnoho té škody nahradil a obilí i píce byla hojnost.

R. 1857 objevilo se tolik myší, že jim skoro celá úroda padla za oběť. Rolníci je všemožně v polích ničili, a jelikož při orbě do mezí se skrývaly, byly tyto rozorány, že zůstaly z nich jen úzké proužky. Do toho roku bývaly meze široké, na nichž v některých místech stávaly plané hrušky, někde i několik za sebou. Později hleděli rolníci každou píď země využítkovati a všechny tyto hrušky pokáceli.

Požáry postihly některé části osady zdejší v první polovici minulého století a strávily obydlí čísel 1, 2 a 23, kteréžto poslední bylo kovárnou a náleželo tenkrát k obecní hospodě. Uvážíme-li, že tehdejší stavení byla všecka dřevěná a slámou krytá, jest se diviti, že od té doby v Nedvězí přes 100 let po-

žáru nebylo, až teprve r. 1860 shořela stodola č. 9 se všemi zásobami. R. 1868 vypukl požár ve dvou měsících třikráte, a to v čp. 12, kde strávil domovní stavení, sýpku a chlévy, v čísle 7 a 1 lehly popelem stodoly obilím naplněné, aniž by se bylo co zachránilo. Oba tyto poslední požáry založeny byly rukou zlomyslnou. V měsíci červenci r. 1883 vjel blesk za nepatrné bouřky do obydlí číslo 24. Dceru majitele domku toho Marii Trpálkovou tak těžce zranil a popálil, že dosavad se nevyhojila a zároveň strážena povstalým požárem střecha celého stavení.

R. 1808 objevil se zde dobytčí mor a řádil tou měrou, že všecken dobytek vyhylo, jen v čísle 4 zachován vůl a v čísle 13 kráva.

Domácí i polní zvířectvo

Drůbeže, zvláště hus, chová se ještě dosti velké množství, slepic a kachen chová se tu několik druhů a skoro v každém čísle drží holuby. Včely chovány v dřívějších dobách nejvíce v čísle 1, časem až 28 úlů.

Zvěře bývalo u obce zdejší hojnost, zvláště zajíců. Až do roku 1848 náležela honitba vrchnosti a ta dovedla zvěř šetřiti, takže někdy zajáci velice se rozmnožili a na osení velikých škod nadělali. Proti tomu nesměli rolníci se hájiti, ale za to vymstili se na mnohém ušáku, jež bud' holí zabili, do oka chytili neb odvážnější i zastřelili. Nyní je pronajímána honitba jednotlivcům a vytěžené peníze občanům zdejším rozdělovány, avšak zvěře ubývá tou měrou, že spatří-li kdo na poli zajíce, vypravuje o tom doma co o nějaké zvláštní události. Také koroptví je nyní již málo.

Svátek sv. Martina

V tento den scházivali se za dřívějších dob sousedé, aby na obecní účet u rychtáře nebo v hostinci se posilnili a pobavili. Zdá se, že zvyk tento udržoval se od těch dob, kdy domkáři odváděli obci povinné husy a hostinský dle úmluvy strojil každoročně zdarma svačtinu.

*Redakční úpravy: Jindra Svitáková
Zdroj: Paměti obce Nedvězí v okresu
Říčanském (Edward Hübner,
Václav Hübner, 1884)*

Z usnesení zastupitelstva MČ Nedvězí konaného 25. 6. 2013

Dne 25. 6. 2013 zastupitelstvo mj. schválilo:

- Záměr na pronájem 100 m² skladových prostor na pozemku parc. č. 163/29 a 20 m² odstavné plochy na pozemku parc. č. 163/7 v areálu bývalé drobné provozovny, vše v k. ú. Nedvězí u Řičan, ulice Potocká.
- Záměr na pronájem objektu č. p. 78 – vinárna při ulici Hájové.
- Záměr na pronájem 44 m² kancelářských prostor v č.p. 89, ulice Potocká.
- Úpravu nájemného v nájemních bytech MČ, 50% zvýšení od 1. 1. 2014.
- Odsvěření pozemků parc. č. 260/1 (lesní pozemek) a 259/1 (vodní plocha) v k. ú. Nedvězí u Řičan do správy MHMP.
- Nové složení přestupkové komise (Mgr. P. Franěk předseda, Jar. Domesová a Ilja Žežulka členové).
- Uzavření nájemní smlouvy s jediným přihlášeným zájemcem na záměr pronájmu 100m² skladových prostor a 20m² odstavné plochy – firmou K.I.S. vodoměry s.r.o. Nabídka ve výši 10 000 Kč/měs.

Zastupitelstvo vzalo mj. na vědomí:

- Informaci o průběhu jednání ve věci záměru prodeje tenisových kurtů.
- Územní souhlas OV ÚMČ P22 s doplněním veřejného osvětlení, ul. Výmarova.
- Oznámení OV MČ P22 – zahájení řízení o povolení výjimky z OTPP pro paní Marii Veselou na pozemku parc. č. 276/5 při ul. Hájové – garážové stání.
- Oznámení OV MČ P22 o zahájení společného územního a stavebního řízení na stavbu nového silničního mostu na poz. parc. č. 153/1, 62/1 a 57/1 v k. ú. Nedvězí u Řičan, v rámci stavby Revitalizace Rokytky. Sdělení OV – souhlas s odstraněním stávajícího mostu.
- Rozhodnutí OV MČ P22 o dodatečném povolení změny stavby, cyklotrasa – odvolání Ing. Rathouského.
- Usnesení OS pro P10 o žalobě ing. Rathouského na určení vlastnictví k pozemkům (duplicitní vlastnictví).
- Požadavek na údržbu hráze a přepadu rybníka v Řičanech.
- Vyčíslení povodňových škod, škoda 500 000 Kč na podemleté komunikaci pod vinárnou při ulici Hájové.
- Informace o petici občanů požadujících vznik politického hnutí Starostové pro Prahu.
- Požadavek na vyzvání městské policie ke kontrole nočního klidu při diskotékách.

**S usnesením se můžete seznámit na www.mcnedvezi.cz
a na úřední desce.**

POZVÁNKA

Zveme občany na veřejné zasedání zastupitelstva, které se uskuteční
3. 12. 2013 od 18.30 hodin na úřadu MČ.

Blahopřejeme

**Vysokého věku se dožívají naši spoluobčané, kterým přejeme
mnoho zdraví, optimizmu a osobní pohody do dalších let.**

Jiřina Bydžovská	9. 9.	83 let
Milena Chocholová	13. 10.	70 let
Zdenka Urbanová	25. 11.	81 let

Sběr elektroodpadu

Konečně již máme v Nedvězí také kontejner firmy ASEKOL na sběr elektroodpadu. Je umístěn v ulici Rokytná.

Do kontejneru patří: baterie, drobná elektrozařízení, jako například kalkulačky, rádia, drobné počítačové vybavení, discmany, telefony, elektronické hračky a podobně.

Do kontejneru nepatří: televizory, počítačové monitory, zářivky, úsporné žárovky a velké domácí spotřebiče, jako jsou ledničky, pračky, chladničky a podobně. Toto elektrozařízení můžete bezplatně odevzdat v nejbližším sběrném dvoře, který se nachází v ulici Bečovská 939, Praha - Uhřetěves.

POZVÁNKY NA TRADIČNÍ PŘEDVÁNOČNÍ AKCE

SETKÁNÍ SENIORŮ

5. 12. od 17.30 hod. ve vinárně Mejto

MIKULÁŠSKÁ PRO DĚTI

8. 12. od 16.00 hod. ve vinárně Mejto

Snižujeme o více než 6 % cenu silové elektřiny!

ENERGETICKÉ
PORADENSTVÍ

ZÁKAZNICKÝ
SERVIS

ÚSPORNÉ
SPOTŘEBIČE

www.pre.cz/vyhody

V roce 2013 zlevňujeme našim zákazníkům cenu silové elektřiny o více než 6 %! Jako Váš energetický partner chceme tímto krokem zmírnit celkový dopad výrazného zvýšení příspěvku na obnovitelné zdroje.

IPRE

Zemákové placky

Jak jsme se dočetli v kronice obce Nedvězí, brambory – neboli zemáky – se dlouhá léta netěšily velké oblibě. Přesto po nich lidé nakonec sáhli, neboť – jak říká jedno přísloví – hlad je nejlepší kuchař. A co všechno během zhruba 250 let, kdy je začali v našich zemích lidé konzumovat, vzniklo za pochoutky, by vydalo na mnoho kuchařských knih. Nejlépe však brambory chutnají v co nejjednodušších kombinacích. Připravme si zemákové placky se zelím.

Suroviny:

500 g vařených brambor, 250 g kysaného zelí, 200 g hladké mouky, 100 g sádla, sůl

Postup:

ze zelí vymačkáme vodu a pokrájíme je nadrobno. Brambory uvařené ve slupce oloupeme, nastrouháme, smícháme se zelím a moukou a vypracujeme těsto. Z těsta tvoříme placičky, které pečeme na suché pánvičce z obou stran, mastíme je sádlem.

Tipy: přidejte do těsta škvarky nebo nakrájené kostičky uzeného. Nebo placky použijte jako přílohu k pravé české jitrnici, jako jsme to udělali my.

*Vařila a fotila:
Jindra Svitáková*

NAŠE OKOLÍ

Nové budky pro ptáky a netopýry v PR Mýto

Projekt, vzniklý na popud starosty MČ Nedvězí, byl realizován členy 4. základní organizace Českého svazu ochránců přírody Botič – Rokytka ve spolupráci s vedením MČ Praha Nedvězí. Částečné finanční krytí poskytla v rámci programu Blíž přírodě firma NET4GAS. Instalaci budek předcházela podrobný ornitologický průzkum. Budky pro zpěvné ptactvo (sýkorníky, rehkovíky a šoupálky) věnovala 4. ZO ze svých zdrojů. V území jsou dále umístěny 2 budky pro sovy, 2 polobudky pro dravce a výčet doplňují 2 budky pro netopýry. Ty jsou v PR Mýto vyvěšeny poprvé. Jejich vletový otvor tvoří podélná štěrbinová ve spodní části. Budka musí být kontrolovatelná, proto má odklápěcí stříšku. Budky jsou netopýry využívány jen v letním období. Je vhodné je vyvěšovat na okraji porostu směrem dolů po svahu. V zimě se musí čistit. Někdy budky pro netopýry obsadí plch nebo plšík lískový. Jde o nezamýšlený, přesto kladný efekt. Realizátoři programu doufají, že ptáci a netopýři v jarním období budky osídlí a úspěšně v nich vychovejí potomky. Přejeme jim klidný život v krásném prostředí kolem meandrů Rokytka.

Jitka Loubová, 4. ZO ČSOP Botič – Rokytka

INZERCE

- **Zakázkový nábytek na míru:** kuchyně, dětské pokoje, ložnice, vestavné skříně, kancelářský nábytek
- **Vybavení mateřských škol:** nábytek do tříd, šaten, umyváren, sboroven, ředitelny, kuchyní
- **Vybavení zahrad MŠ:** průlezky, houpačky, skluzavky, domečky, altány, pergoly, pískoviště

Dle vámi dodané dokumentace jsme schopni vyrobit jakýkoli atypický truhlářský výrobek.

Milan Řehák
Mírová 19/23
251 01 Říčany – Pacov
rehak@centrum.cz
www.rehak.byl.cz
Mobil: 602 335 050